

TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP Ở TRƯỜNG THCS&THPT NGUYỄN TẮT THÀNH

ThS. NGUYỄN THỊ HỢP*

Ngày nhận bài: 12/05/2016; ngày sửa chữa: 13/05/2016; ngày duyệt đăng: 14/05/2016.

Abstract: Extracurricular activities play an important role in developing student's competency and forming personality. The extracurricular activities are organized frequently at Nguyen Tat Thanh Secondary and High School to help students promote positive, confidence and adaptation to international integration.

Keywords: Educational activities, extracurricular; student.

1. Những vấn đề chung về tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp (HĐGDNGLL) ở Trường trung học cơ sở và trung học phổ thông (THCS&THPT) Nguyễn Tất Thành

1.1. Vị trí, vai trò và mục tiêu của HĐGDNGLL

1.1.1. Vị trí, vai trò: Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành luôn xác định HĐGDNGLL là một trong hai hoạt động cốt lõi của nhà trường, đó là: - Hoạt động giáo dục trên lớp được tiến hành thông qua các môn học bắt buộc và tự chọn; - HĐGDNGLL do nhà trường phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường tổ chức.

Như vậy, HĐGDNGLL không phải là hoạt động “phụ”, hoạt động “bề nổi” mà giữ một vị trí rất quan trọng trong các hoạt động giáo dục của nhà trường, nó là hoạt động tiếp nối với các hoạt động dạy học trên lớp, có quan hệ chặt chẽ với hoạt động dạy học, gắn lí thuyết với thực hành, tạo cơ hội trải nghiệm các hành vi ứng xử cho học sinh (HS).

Từ vị trí quan trọng nêu trên, HĐGDNGLL ở Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành có những vai trò quan trọng trong việc giúp HS thực hiện tốt các nhiệm vụ giáo dục, cụ thể là: - Đây là dịp để HS củng cố tri thức đã học ở trên lớp, biến tri thức thành niềm tin. Thông qua các hình thức hoạt động cụ thể, HS có dịp để đối chiếu, để kiểm nghiệm tri thức đã học, làm cho những tri thức đó trở thành của chính các em; - HĐGDNGLL là sự tiếp nối hoạt động dạy học, nó tạo nên sự hài hòa, cân đối của quá trình sư phạm và giúp hiện thực hóa mục tiêu giáo dục của cấp học; - HĐGDNGLL củng cố, phát triển quan hệ giao tiếp giữa các lớp trong trường với cộng đồng xã hội; - HĐGDNGLL thu hút và phát huy được tiềm

năng của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường giúp nâng cao hiệu quả giáo dục HS; - HĐGDNGLL phát huy cao độ tính chủ thể, tính chủ động, tích cực của HS. Dưới sự cố vấn, giúp đỡ của giáo viên (GV), HS cùng nhau tổ chức các hoạt động tập thể khác nhau trong đời sống hàng ngày ở nhà trường, ngoài xã hội. Từ đó, giúp hình thành những kinh nghiệm giao tiếp, ứng xử có văn hóa, giúp cho việc hình thành và phát triển nhân cách ở các em.

1.1.2. Mục tiêu: - Đối với trường THCS: HĐGDNGLL ở trường THCS nhằm: + Củng cố và khắc sâu những kiến thức của các môn học; mở rộng và nâng cao hiểu biết cho HS về các lĩnh vực của đời sống xã hội, làm phong phú thêm vốn tri thức, kinh nghiệm hoạt động tập thể của HS; + Rèn luyện cho HS các kĩ năng (KN) cơ bản phù hợp với lứa tuổi HS THCS như: KN giao tiếp ứng xử có văn hóa; KN tổ chức quản lí và tham gia các hoạt động tập thể với tư cách là chủ thể của hoạt động; KN tự kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, rèn luyện; củng cố, phát triển các hành vi, thói quen tốt trong học tập, lao động và công tác xã hội; + Bồi dưỡng thái độ tự giác tích cực tham gia các hoạt động tập thể và hoạt động xã hội; hình thành tình cảm chân thành, niềm tin trong sáng với cuộc sống, với quê hương, đất nước; có thái độ đúng đắn đối với các hiện tượng tự nhiên và xã hội; - Đối với trường THPT: HĐGDNGLL ở trường THPT có mục tiêu giúp cho HS: + Nâng cao hiểu biết về các giá trị truyền thống của dân tộc, biết tiếp thu những giá trị tốt đẹp của nhân loại; củng cố, mở rộng kiến thức đã học trên lớp;

* Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành

có ý thức trách nhiệm với bản thân, gia đình, nhà trường và xã hội; có ý thức lựa chọn nghề nghiệp; + Củng cố vững chắc các KN cơ bản đã được rèn luyện từ THCS để trên cơ sở đó tiếp tục phát triển các năng lực chủ yếu như: năng lực tự hoàn thiện, năng lực thích ứng, năng lực giao tiếp, năng lực hoạt động chính trị xã hội, năng lực tổ chức quản lí, năng lực hợp tác và cạnh tranh lành mạnh; + Bồi dưỡng nhân sinh quan, thế giới quan khoa học cho HS để các em có thái độ đúng đắn trước những vấn đề của cuộc sống, biết chịu trách nhiệm về hành vi của bản thân và đấu tranh tích cực với những biểu hiện sai trái của người khác, biết cảm thụ và đánh giá cái đẹp trong cuộc sống.

1.2. Những nội dung giáo dục của HĐGD NGLL. Nhà trường luôn chú trọng những nội dung sau khi tổ chức các HĐGD NGLL cho HS: - Tổ chức các HĐGD NGLL gắn với các chủ điểm theo tháng của chương trình HĐGD NGLL do Bộ GD-ĐT ban hành; - Chú trọng tổ chức các hoạt động nhằm giáo dục KN sống, giá trị sống, giáo dục hướng nghiệp, giáo dục sức khoẻ sinh sản vị thành niên, giáo dục giới tính, giáo dục môi trường, phòng chống các tệ nạn xã hội, giáo dục tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh,...; - Tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho HS; - Tổ chức các hoạt động phong trào, các hoạt động giáo dục thể chất, các hoạt động từ thiện, nhân đạo.

1.3. Phương pháp và hình thức tổ chức HĐGD NGLL: - Phương pháp tổ chức HĐGD NGLL của nhà trường rất phong phú như: thảo luận, đóng vai, giao nhiệm vụ, diễn đàn, tổ chức những trò chơi, tổ chức các câu lạc bộ (CLB) theo chủ đề hoặc môn học,...; - Hình thức tổ chức các HĐGD NGLL của nhà trường rất đa dạng như: nói chuyện chuyên đề, giao lưu giữa các đơn vị, giao lưu với các chuyên gia, tổ chức các hội thi, cuộc thi, thăm quan dã ngoại, hoạt động tình nguyện, hoạt động nhân đạo và từ thiện, chiến dịch truyền thông, sinh hoạt CLB thường kì, các trò chơi mô phỏng game truyền hình như: “Chiếc nón kì diệu”, “Ô cửa khoa học”; “Rung chuông vàng”, ...

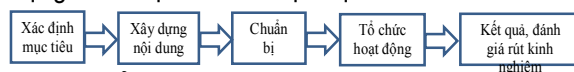
2. Tổ chức các HĐGD NGLL ở Trường THCS & THPT Nguyễn Tất Thành

2.1. Xây dựng chương trình, cơ chế phối hợp và quy trình tổ chức HĐGD NGLL. Trong những năm học vừa qua, được sự quan tâm chỉ đạo của Ban giám hiệu Trường ĐHSPT Hà Nội, Ban Giám hiệu Trường THCS & THPT Nguyễn Tất Thành đã xây dựng một chương trình riêng về HĐGD NGLL và hoạt động trải nghiệm sáng tạo, hoạt động theo các chủ đề giáo dục, chủ điểm, hoạt động giáo dục thể chất,... để tổ chức cho HS, giúp HS được trải nghiệm, vận dụng

những kiến thức đã học vào thực tế, phát huy tính sáng tạo và phát triển tối đa năng lực của HS. Các hoạt động được tổ chức theo hướng tăng cường năng lực thực hành, vận dụng kiến thức, giáo dục đạo đức, giá trị sống, rèn luyện KN sống, hiểu biết xã hội, thực hành pháp luật. Nâng cao hiệu quả hoạt động của các CLB như: Nghệ thuật, Thể thao; các CLB định hướng như: Tổ chức sự kiện, Âm nhạc, Tiếng Anh, Môi trường xanh, Phóng viên, Khoa học, Mĩ thuật (tất cả các CLB đều do 100% HS phụ trách và điều hành), nhằm phát huy tối đa năng khiếu, năng lực cá nhân hình thành và phát triển nhân cách HS.

- Về cơ chế phối hợp, tổ chức thực hiện HĐGD NGLL cho HS được nhà trường phân công công việc cụ thể đến các bộ phận giáo dục trong nhà trường, đó là: + GV chủ nhiệm: Tổ chức các giờ sinh hoạt theo chủ đề giá trị sống; Xây dựng kịch bản cho tiết chào cờ theo chủ đề giá trị sống được phân công; Xây dựng tiết sinh hoạt theo chủ điểm của tháng; Hỗ trợ công tác giáo dục KN sống trong và ngoài trường của lớp mình phụ trách với các đơn vị ngoài nhà trường; Tổ chức các hoạt động giáo dục liên quan khác; + Tổng phụ trách và cố vấn Đoàn: Phối hợp với GV chủ nhiệm và các CLB trong nhà trường xây dựng và tổ chức tiết chào cờ theo chủ đề giá trị sống, giáo dục về bảo vệ môi trường, phòng chống các tệ nạn xã hội, tuyên truyền đến HS những hoạt động vì cộng đồng và xã hội. Tổ chức các hoạt động cho ngày lễ lớn như: ngày Nhà giáo Việt Nam (20/11), ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2), ngày giải phóng Miền Nam thống nhất đất nước (30/4)...; + Tổ chuyên môn: Lập kế hoạch chi tiết cho các hoạt động chuyên biệt do bộ môn phụ trách như: Tổ Văn hỗ trợ các cuộc thi “Sách và Tôi”, “Sáng tác thơ chào xuân”;... Tổ Vật lí hỗ trợ cuộc thi “Robothon”, “Tên lửa nước”; Tổ Tiếng Anh hỗ trợ các cuộc thi “Hùng biện Tiếng Anh”, “Festival Tiếng Anh”,...; + Các CLB: Trực tiếp tổ chức và thực hiện các hoạt động của nhà trường như: “Giờ trái đất 60+”; Bảo vệ môi trường “Vi một hành tinh xanh”; Phòng chống các tệ nạn xã hội dưới dạng tiểu phẩm, câu hỏi, hát,...; Tuyên truyền về An toàn giao thông;...

- Về quy trình tổ chức thực hiện: Mỗi một hoạt động đều được tổ chức thực hiện theo 5 bước:

2.2. Tổ chức các HĐGD NGLL cho HS

2.2.1. Tổ chức HĐGD NGLL theo các chủ đề giáo dục:

- Giờ sinh hoạt lớp và sinh hoạt dưới cờ: + Giờ sinh hoạt lớp được xây dựng theo chủ điểm của tháng và

lồng ghép dạy giá trị sống theo từng tuần theo chủ đề đã được lập kế hoạch trước như: Khiêm tốn, Hợp tác, Yêu thương, Trách nhiệm, Tôn trọng,... Ở đây, HS được chủ động thiết kế nội dung, lựa chọn hình thức và tự tổ chức các hoạt động dưới sự định hướng của GV chủ nhiệm. Vì vậy, đã phát huy hết khả năng sáng tạo, sự tươi mới, tinh thời cuộc và rất phù hợp với suy nghĩ của các em HS. Hình thức tổ chức sinh động và đa dạng như: tiểu phẩm kịch, trò chơi trả lời câu hỏi, chiếu video clip,... không còn gây nhàm chán cho HS; + *Giờ sinh hoạt dưới cờ* được xây dựng theo chủ đề giá trị sống theo từng tuần. Các lớp được phân công sẽ tự lập kế hoạch, viết kịch bản, tổ chức các hoạt động rất phong phú và sáng tạo: Tiểu phẩm kịch, biểu diễn thời trang, câu đố về chủ điểm, hát, múa... Ngoài ra, giờ chào cờ còn là nơi giới thiệu những sản phẩm đặc sắc của các CLB như: Âm nhạc, Mĩ thuật, Môi trường xanh, Tiếng Anh, Ghi ta và các nhạc cụ dân tộc, Tổ chức sự kiện, Khoa học,... Vì vậy, những tiết chào cờ là một trong những tiết học đặc sắc nhất và được mong đợi nhất của HS Trường Nguyễn Tất Thành.

Đánh giá chung: các hoạt động trong giờ chào cờ và giờ sinh hoạt lớp của trường đã có tính giáo dục rất cao, phát huy được tối đa năng lực và khả năng sáng tạo của HS mang một nét riêng biệt và nổi bật của Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành.

- *Tổ chức "Vui tết trung thu"* cho HS khối THCS hàng năm là những điểm nhấn trong các hoạt động của nhà trường, nhằm mục đích giúp HS hiểu được văn hóa dân gian, nét đẹp truyền thống của các lễ hội dân tộc ta. Qua đó, giáo dục tình yêu quê hương đất nước, niềm tự hào về truyền thống dân tộc mình cho HS. Ở đây các em được trải nghiệm trong không khí một lễ hội truyền thống, được giao lưu và hợp tác nhóm, được thực hành trang trí và thuyết trình ý tưởng về mâm ngũ quả.

- *Hoạt động cắm trại* cho HS toàn trường trong chuỗi những hoạt động kỉ niệm 15 năm ngày thành lập trường. Với tinh thần tập thể cao các lớp tự xây dựng kế hoạch làm trại, trang trí trại theo chủ đề, kết hợp với gian hàng tự chọn, tham gia các trò chơi dân gian: đi cà kheo, đạp xe tiếp sức, kéo co, cướp cờ,... chọn và đăng kí môn thể dục thể thao (TDTT) yêu thích: bóng bàn, cầu lông,... đã giúp HS hiểu về hoạt động tập thể, tinh thần đoàn kết gắn bó khi tham gia các hoạt động. Phát huy hết khả năng sáng tạo và thể mạnh của các em trong các lĩnh vực.

- *Tổ chức "Lễ Tri ân và Trưởng thành"* và dạ hội "Sinh nhật tuổi 18" cho HS khối 12, "Sinh nhật tuổi trăng tròn" cho HS khối 9 nhằm mục đích: tôn vinh

được công ơn sinh thành, dưỡng dục của cha mẹ đối với các em HS; tri ân thầy cô và nhà trường đã dạy dỗ và giáo dục các em HS; khơi dậy và phát huy được truyền thống "Tôn sư trọng đạo" và truyền thống "Hiếu học" của dân tộc Việt Nam; khắc sâu được tình bạn trong sáng của những năm tháng cùng tham gia học tập, rèn luyện dưới mái trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành; tạo sự tự tin và phấn khởi trước khi các em bước vào các kì thi quốc gia và tuyển sinh vào các trường cao đẳng, đại học và kì thi chuyển cấp của HS lớp 9. Bên cạnh đó, giáo dục ý thức cho các em HS để các em trở thành người công dân tốt, góp phần xây dựng quê hương đất nước. Qua buổi lễ các em thêm gắn bó, yêu mái trường, yêu thầy cô và có những kỉ niệm khó phai mờ khi học dưới mái trường.

2.2.2. Tổ chức Hoạt động trải nghiệm sáng tạo:

- *Cuộc thi hùng biện Tiếng Anh*, do GV tổ Tiếng Anh tổ chức: Tạo cơ hội cho các em HS vận dụng, thực hành và trau dồi các KN giao tiếp bằng Tiếng Anh và tìm hiểu văn hóa của các nước nói tiếng Anh trên toàn thế giới. Qua đó, thúc đẩy tinh thần tự học, ham học hỏi và niềm yêu thích tiếng Anh; rèn luyện đức tính tự tin, tinh thần hợp tác, làm việc nhóm hiệu quả.

- *Dạ hội Tiếng Anh*, do GV Tổ Tiếng Anh và CLB Tiếng Anh tổ chức: Thực hiện phương châm "Học ngoại ngữ không chỉ là ngữ pháp và ngữ pháp, bài tập và bài tập để phục vụ thi cử" mà HS được rèn luyện đầy đủ cả 4 KN, đặc biệt là KN nghe và nói tiếng Anh. Qua chương trình các cá nhân trong mỗi tập thể và các tập thể được gắn kết chặt chẽ với nhau, tạo sự đoàn kết trong toàn trường. Nhà trường cũng phát hiện ra được những tài năng của HS, từ đó nhân giống và phát triển những năng khiếu đó.

- *Cuộc thi "Sách và tôi"*, do GV tổ Ngữ văn kết hợp với phòng Thư viện tổ chức hàng năm: + Giúp HS tăng cường hiểu biết về các lĩnh vực khác nhau của đời sống thông qua hình thức tự đọc và cảm nhận về những cuốn sách; + Nâng cao năng lực đọc - hiểu, khả năng thuyết trình của HS khi giới thiệu về cuốn sách mình yêu thích; + Giúp hình thành và phát triển văn hóa đọc lành mạnh, chú ý rèn luyện khả năng lựa chọn những nội dung sách phù hợp với lứa tuổi, sở thích của từng cá nhân HS.

- *Triển lãm tranh "Nơi cảm xúc thăng hoa", "Trái đất trong tay em"* do GV tổ Nghệ thuật và CLB Mĩ thuật tổ chức: + Thông qua việc vẽ tranh, sáng tác các tác phẩm hội họa về mái trường, thầy cô, bạn bè, những sự biến đổi thế giới xung quanh em... giúp HS thể hiện cảm nhận và trải nghiệm niềm vui học tập

bằng ngôn ngữ hội họa; + Phát huy khả năng sáng tạo, phong cách, cá tính của HS thông qua việc tạo lập sản phẩm hội họa; + Phát hiện, bồi dưỡng tài năng nghệ thuật; + Đổi mới hình thức tổ chức dạy học, nâng cao hiệu quả giáo dục mỹ thuật của nhà trường; + Bồi đắp tình yêu và niềm tự hào với ngôi trường mang tên Bác kính yêu.

- *Cuộc thi “Tên lửa nước”, do GV tổ Vật lí và CLB Khoa học tổ chức thường niên hàng năm:* + Quảng bá, đưa khoa học và công nghệ đến gần với HS, khơi gợi niềm yêu thích và đam mê khoa học cho HS Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành; + Tạo sân chơi lành mạnh, có ý nghĩa giáo dục, thể hiện tinh thần đoàn kết của các tập thể lớp.

- *Cuộc thi “Sưu tầm tư liệu lịch sử về nhà giáo Nguyễn Tất Thành” do GV tổ Lịch sử tổ chức:* tạo cơ hội để các em HS học tập và nghiên cứu lịch sử một cách chủ động và sáng tạo để có thêm hiểu biết về nhà giáo Nguyễn Tất Thành, khơi gợi ở các em HS niềm tự hào và vinh dự khi được học tập ở ngôi trường mang tên Bác.

- *Tổ chức hội nghị “Nghiên cứu khoa học HS phổ thông”,* nhằm phát huy tối đa khả năng sáng tạo của HS thông trên cơ sở phát triển năng lực riêng biệt của các thành viên tham gia CLB Nghiên cứu khoa học. Năm học 2013-2014, có hai nhóm HS của Trường đạt giải Ba nghiên cứu khoa học TP. Hà Nội, Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành là 1 trong 12 trường của Hà Nội được nhận bằng khen của Sở GD-ĐT Hà Nội. Năm học 2015-2016 có 05 nhóm HS tham gia và có 1 nhóm đạt giải Nhì, 01 nhóm đạt giải Ba, 02 nhóm đạt giải Khuyến khích cấp quốc gia.

- *Cuộc thi “Nhà sáng tạo trẻ” cấp trường,* nhằm thu hút những HS đam mê nghiên cứu khoa học, muốn tìm tòi sáng tạo, phát huy được hết những năng khiếu và khả năng của bản thân đã thu hút được HS cả hai khối THCS và THPT tham gia và đã có những đề tài gắn với thực tế. Đặc biệt, năm học 2015-2016 có 03 nhóm HS THCS tham gia nghiên cứu khoa học và lọt vào vòng chung kết. Qua cuộc thi nhà trường đã phát hiện được những nhóm HS có niềm đam mê và yêu thích khoa học các em đã vận dụng những kiến thức đã học vào thực tiễn, những sản phẩm nghiên cứu của các em được đánh giá khá cao.

- *Tham gia cuộc thi “Sáng tạo Robot mở rộng”* do Khoa Sư phạm kĩ thuật (Trường ĐHSP Hà Nội) tổ chức, hai nhóm HS THPT đã làm được hai con robot điều khiển tự động được đánh giá cao khi tham gia cùng với các anh chị sinh viên của khoa Sư phạm kĩ thuật. Tham gia “Ngày hội Robothon” toàn quốc và đã

có 03 nhóm đạt giải Nhì và Ba cấp quốc gia, khi tham gia quốc tế đã có 02 nhóm HS THCS đạt giải Khuyến khích, đã phát huy được hết năng lực và năng khiếu sở trường của HS đam mê khoa học và ứng dụng công nghệ vào cuộc sống.

- *Chương trình “Chào HS lớp 10”* dành cho khối THPT, chương trình “Chào HS lớp 6” dành cho khối THCS do các anh chị lớp trên và các CLB của nhà trường tổ chức, nhằm mục đích tạo sự hứng khởi khi các em bước chân vào Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành. Giúp các em HS nhanh chóng làm quen, trao đổi kinh nghiệm học tập và cảm nhận được tình cảm của các bạn, thầy cô dành cho mình thúc đẩy ý chí phấn đấu vươn lên trong học tập và rèn luyện tại Trường. Hình thức tổ chức rất phong phú, kịch bản do các CLB trong trường xây dựng: chia HS về các “Nhà” hoặc “Bộ lạc”, trong các “Nhà” và “Bộ lạc” sẽ có hoạt động riêng chia sẻ kinh nghiệm học tập và rèn luyện của HS khóa trước cho các em khóa sau. Ngoài ra, còn có các hoạt động tập thể để các em được phối hợp với nhau thể hiện tinh thần đoàn kết và hợp tác khi tham gia hoạt động. Kết quả sau chương trình là sự phấn khởi, yêu mái trường, sự gắn kết và dư âm để lại trong mỗi HS là những kỉ niệm khó phai mờ.

2.2.3. Tham gia các hoạt động phong trào

- *Các phong trào của Trường ĐHSP Hà Nội:* Nhà trường luôn tích cực tham gia các hoạt động phong trào do Trường ĐHSP Hà Nội phát động và tổ chức như : + Hội thao TDTT thi kéo co, thi chạy ngắn, thi đi cà kheo, vật tay, cờ vua, cờ tướng,... nhiều năm liên tục và đạt nhiều giải cao như thi kéo co đạt giải Nhất, Cờ vua đạt 01 giải Nhì và 01 giải Ba,...; + Thi hội diễn văn nghệ dành cho HS, sinh viên, như : “Vũ điệu tháng ba” đạt giải Khuyến khích; “Chắp cánh ước mơ” đạt giải Nhì, “Kể chuyện theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” đạt 01 giải Nhì, 01 giải Ba,...; + Tham gia rất nhiều các hoạt động khác như: thi vẽ tranh về bảo vệ môi trường, thi cắm trại, thi vẽ pano cổ động cho dịp kỉ niệm 60 năm ngày thành lập Trường ĐHSP Hà Nội.

Qua các cuộc thi và hoạt động, được giao lưu học hỏi, được trải nghiệm cùng với sinh viên ĐHSP Hà Nội, các em HS trở nên tự tin hơn, đồng thời sớm xác định rõ mục tiêu học tập và rèn luyện cho tương lai sau này.

- *Các cuộc thi do Phòng GD-ĐT quận Cầu Giấy và TP. Hà Nội tổ chức:* + Các hoạt động của Nhà trường còn được gắn chặt với các hoạt động của Đội Thiếu niên Tiên phong Hồ Chí Minh của quận Cầu Giấy phát động hàng năm cho khối THCS và các

hoạt động do Sở GD-ĐT TP. Hà Nội phát động cho khối THPT. Đội viên, thanh niên và đoàn viên trong nhà trường được tham gia với các hoạt động kỉ niệm những sự kiện lớn của Quận, TP và đất nước. Những hoạt động phù hợp với lứa tuổi, mang ý nghĩa chính trị lớn lao đó đã giáo dục lòng tự hào dân tộc, khơi dậy tình yêu quê hương, đất nước của các em; + Khối THCS tham gia các cuộc thi do quận Cầu Giấy Tổ chức: “Cuộc thi Nghi thức đội” đạt giải Nhất, “Em yêu Lịch sử Việt Nam” đạt 01 giải Nhất, 02 giải Ba cấp Thành Phố, “Cuộc thi vẽ tranh về An toàn Giao thông”, “Cuộc thi festival và hùng biện Tiếng Anh” đạt giải Khuyến khích, “Cuộc thi nhiếp ảnh” đạt giải Nhì và rất nhiều hoạt động TDTT khác...; + Khối THPT tham gia các hoạt động như: “Giải chạy báo Hà Nội” đạt giải Nhất toàn đoàn, “Giải bóng đá” đạt giải Ba năm học 2014 - 2015 do Báo An Ninh Thủ đô tổ chức, ...

- Các hoạt động do Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành tổ chức: + Tổ chức tập huấn “KN lãnh đạo và làm việc nhóm” cho cán bộ lớp và cán bộ Đoàn. Nhà trường kết hợp với Trung tâm IOGT - Sóc Sơn xây dựng chương trình và lập kế hoạch tổ chức cho các em; + Tổ chức học “KN sống” tại Trung tâm IOGT - Sóc Sơn cho HS cả hai cấp từ nhiều năm. Qua đợt học tập tại Trung tâm IOGT các em được thực hành trải nghiệm theo các cấp độ từ thấp đến cao các bài tập vượt khó, tập vận động thân thể để nâng cao thể lực, bài tập giải mã tìm kho báu nhằm phát triển trí tuệ, bài tập nhóm đòi hỏi phải khéo léo và hiểu ý từ suy nghĩ đến hành động, hoạt động đốt lửa trại gắn kết các thành viên với nhau,... đã giúp các em được học tập và hình thành những KN, vận dụng những kiến thức đã học vào thực tế; + Tổ chức cho HS tham gia “Học kì quân sự” tại Quân khu II (Ba vì, Hà Nội). Tại đó các em được trải nghiệm làm bộ đội, tích lũy những kinh nghiệm và vốn sống cho bản thân và học tập tinh nguyên tắc và kỉ luật của người lính Bộ đội cụ Hồ; + Tổ chức “Sân khấu văn học dân gian” giới thiệu những trích đoạn văn học kinh điển có tính giáo dục cao cho HS toàn trường, với sự hỗ trợ từ Tổ Văn và Nghệ thuật trong nhà trường đã giúp các em có góc nhìn chân thật về Văn học Việt Nam. Giáo dục lòng tự hào dân tộc và tinh thần yêu nước của các em; + Tổ chức hội diễn văn nghệ “Cánh buồm mơ ước” kỉ niệm nhà giáo Việt Nam để lại những âm vang mãi trong đêm hội diễn với những tiết mục đặc sắc, dàn dựng công phu, chất lượng cao thể hiện năng khiếu, sự sáng tạo và nhiệt huyết của các tập thể và cá nhân các em. Đây cũng là nơi các em thể hiện rõ năng lực và niềm đam mê nghệ thuật, gây được hiệu ứng tốt

trong nhà trường và cha mẹ học sinh (CMHS); + Tổ chức các CLB CMHS các khối 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 với các chủ đề: “Làm bạn cùng con”, “Hiểu con ở tuổi dậy thì”, “Chia sẻ với con về tình bạn khác giới”, “Trợ giúp con học tập hiệu quả và định hướng thi vào lớp 10”, “Giúp con thích ứng trong học tập và quan hệ bạn bè và hoạt động hướng nghiệp”, “Những KN chọn trường, chọn ngành thi và cùng con chuẩn bị tâm thế thi cử”,... qua đó, giúp CMHS có thêm kiến thức về tâm lí lứa tuổi, được giải đáp và trao đổi những vướng mắc trong quá trình dạy con ở lứa tuổi trung học.

2.2.4. Hoạt động giáo dục hướng nghiệp

- Các hoạt động hướng nghiệp dành cho HS khối 10: + Giúp HS khám phá năng lực bản thân như: thiên hướng, hứng thú, năng lực nhận thức, các phẩm chất, tính cách,... Từ đó, có ý thức tìm hiểu, quan sát bản thân, có ý thức tìm hiểu nghề, chọn nghề (chú ý đến các yếu tố bản thân, gia đình và xã hội); HS xác định rõ mục tiêu phấn đấu thi đại học (ĐH), cao đẳng (CĐ) để có trách nhiệm hơn trong việc học tập; + Giúp CMHS hiểu về các yếu tố ảnh hưởng đến nghề nghiệp, thực trạng nghề nghiệp để giảm bớt những áp đặt chọn nghề với con, cùng quan tâm, chia sẻ với con để chọn nghề phù hợp; + Cán bộ phòng tâm lí và chuyên gia tư vấn làm trắc nghiệm cho HS để: * Tìm hiểu năng lực bản thân qua các phiếu kiểm tra trắc nghiệm; * Tìm hiểu về truyền thống nghề của gia đình; * Phân loại nhóm nghề vào cuối năm học; + Hoạt động tham vấn với CMHS: Tổ chức dưới hình thức CLB “Giúp con thích ứng với học tập, quan hệ bạn bè và hướng nghiệp”. Cán bộ Phòng Tâm lí học đường và chuyên gia sẽ giúp cho CMHS giải đáp những thắc mắc về cơ sở nghề có khoa học cho con em mình theo những thiên hướng đã được làm trên các phiếu trắc nghiệm để CMHS định hướng nghề phù hợp cho con.

- Các hoạt động hướng nghiệp dành cho HS và CMHS khối 11: + Nội dung tham vấn hướng nghiệp cho HS: giúp HS biết được hệ thống các ngành nghề hiện có trong xã hội và đòi hỏi của nghề với người lao động; giúp HS đưa ra quyết định chọn khối thi ĐH, CĐ, chọn chuyên ngành phù hợp; HS có ý thức trách nhiệm trong việc chọn nghề phù hợp, xác định được khu vực, nhóm ngành nghề nào phù hợp với mình (dựa trên kết quả test hướng nghiệp đã làm cuối năm lớp 10); giúp HS tìm hiểu về nhu cầu thị trường lao động của địa phương, trong nước và quốc tế. Cụ thể: * Phân loại nhóm nghề chủ yếu của toàn thể HS thông qua các phiếu trắc nghiệm, cho HS chọn lại ban thi; * Liên hệ tới các cơ sở thực tế trên địa phương về các nhóm ngành nghề và bắt đầu cho HS được đi

quan sát thực tế và nhìn nhận bản thân xem có thực sự phù hợp với nghề đó không từ đó đưa ra được định hướng học tập và động cơ phấn đấu cho tương lai; * HS lập kế hoạch học tập để đạt được mục tiêu phấn đấu dưới sự tư vấn của GV, CMHS và chuyên gia tư vấn; + *Hoạt động tham vấn với CMHS: Tổ chức sinh hoạt CLB CMHS, chủ đề “Tư vấn hướng nghiệp và chọn nghề dựa trên năng lực của HS”.*

- *Tư vấn tuyển sinh cho HS khối 12:* + Giúp cha mẹ và con đồng thuận trong việc chọn khối thi, trường thi, khoa thi ĐH, CĐ; tạo cơ hội cho HS được tiếp xúc với cán bộ đào tạo của các trường ĐH, CĐ có uy tín ở Hà Nội và một số trường quốc tế; hướng dẫn HS biết cách làm hồ sơ thi ĐH, CĐ. Cụ thể: * Xác định rõ mục tiêu phấn đấu của cá nhân mình và quyết tâm phấn đấu theo ngành nghề mà mình chọn; * Tiếp tục tham gia các hội tư vấn nghề của nhà trường và các trường ĐH, CĐ,... * Tham quan theo nhóm ngành thực tế tại các đơn vị trực tiếp làm để tăng thêm động lực phấn đấu; + Hoạt động tham vấn với CMHS và HS: Tổ chức dưới dạng câu lạc bộ “*Những KN chọn trường, chọn ngành thi và cùng con chuẩn bị tâm thế thi cử*”. Tổ chức “*Ngày hội tư vấn tuyển sinh*”, nhà trường mời các trường ĐH, CĐ, học viện, trung tâm tư vấn du học có uy tín trên địa bàn thành phố đến tư vấn trực tiếp cho CMHS và HS qua buổi tư vấn các em nắm bắt được tình hình tuyển sinh của các trường, phương án chọn ngành nghề mà mình yêu thích từ đó các em có động lực học tập tốt hơn. Năm học 2015-2016, nhiều trường ĐH có uy tín đã đến tham vấn, tư vấn cho CMHS và HS của nhà trường như: Bách Khoa Hà Nội, Ngoại thương, Kinh tế quốc dân, ĐHSP Hà Nội, ĐH Quốc gia Hà Nội (04 trường trực thuộc), Học viện Báo chí và tuyên truyền, Học viện Ngân Hàng, Mỏ địa chất, ĐH FPT,... đã có những thông tin bổ ích và sát với nhu cầu của các em.

3. Đánh giá kết quả đạt được và những bài học kinh nghiệm khi tổ chức các HGDNGLL

Sau một thời gian triển khai thực hiện HGDNGLL, dưới sự định hướng và chỉ đạo đúng đắn của Ban Giám hiệu nhà trường, Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành đã đạt được những thành công đáng kể, với những kết quả khả quan, cụ thể là: - Nhà trường đã có một tập thể cán bộ, GV nhân viên đoàn kết, làm việc chuyên nghiệp, có kế hoạch, nhiệt huyết với công việc nên các HGDNGLL diễn ra rất trôi chảy và đạt hiệu quả cao. Đội ngũ cán bộ, GV ngày một chuyên nghiệp trong tổ chức các hoạt động cho HS, luôn học hỏi, tìm tòi ra hình thức mới, ngày một

thích nghi cao với đòi hỏi của sự phát triển của xã hội; - Các HGDNGLL đã đạt được mục tiêu giáo dục của từng cấp học, góp phần tích cực vào việc hình thành và phát triển các phẩm chất và năng lực cho HS, đặc biệt là các năng lực tham gia và tổ chức hoạt động thực tiễn, năng lực thuyết trình, năng lực tìm kiếm và xử lý thông tin, năng lực hợp tác,...; - Mọi hoạt động HS đều được tham gia tối đa và phát triển hết năng lực cũng như năng khiếu của bản thân. HS luôn được tạo điều kiện tối đa để các em tự xây dựng chương trình, tự khám phá, trải nghiệm, tự tổ chức các hoạt động. Các em được thể hiện sự sáng tạo khi tham gia các hoạt động của nhà trường; - Các mục tiêu đề ra đã đạt được hiệu quả và gây được sự hứng thú cho HS, tạo được niềm tin từ phía CMHS và được xã hội công nhận: HS Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành luôn tự tin trong giao tiếp, sáng tạo trong hoạt động, thích nghi nhanh với điều kiện thực tế và vẫn giỏi về kiến thức; - Hoạt động của các CLB đã phát huy hết được những năng khiếu, sự đam mê, say mê của các thành viên của CLB và đã có những thành công như: CLB Mĩ thuật đã có sản phẩm có những tiếng vang lớn ở triển lãm tranh “*Trái đất trong tay em*” được triển lãm tại Trung tâm văn hoá Pháp. CLB Khoa học đã tìm và phát hiện được những nhóm nghiên cứu khoa học say mê và yêu thích khoa học và đã có những sản phẩm dự thi cấp quốc gia và quốc tế. CLB tổ chức sự kiện đã tổ chức thành công nhiều sự kiện của nhà trường như “*Chào HS lớp 6*”, “*Chào HS lớp 10*”, tuyên truyền “*Giờ trái đất 60+*”. CLB Tiếng Anh tổ chức thành công festival Tiếng Anh, đón và giao lưu với các đoàn quốc tế đến và làm việc tại Trường như đoàn Singapore, đoàn Nhật Bản, đoàn Thụy Điển,... CLB Âm nhạc tổ chức thành công nhiều “*Hội diễn văn nghệ*” của trường, các giờ chào cờ và tất cả các hoạt động khác của nhà trường được đánh giá rất cao trong các kì thi và hội diễn về khả năng sử dụng nhạc cụ và âm nhạc,... CLB Phóng viên đã tạo nên sự thành công của trang website của Nhà trường, có rất nhiều bài viết kịp thời phản ánh được tất cả các hoạt động văn hoá, văn nghệ, TDTT,... cũng như các hoạt động dạy và học của Nhà trường; - Các HGDNGLL đã ngày càng thu hút được nhiều HS tham gia bởi kết quả của các hoạt động đã từng bước được đưa vào đánh giá năng lực cá nhân của HS, được khuyến khích cộng điểm vào các điểm thi học kì, được tuyên dương khen thưởng dưới cờ theo các mức đề ra theo quy định của nhà trường. Tập thể có HS tham gia cũng được đánh giá thi đua trong học kì và năm học.

Để việc tổ chức thực hiện các HĐGDNGLL trong nhà trường được diễn ra thuận lợi, đạt hiệu quả cao, đạt được mục tiêu giáo dục mong đợi, Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành rút ra một số bài học kinh nghiệm sau: - Ban Giám hiệu nhà trường xác định rõ sứ mệnh và mục tiêu giáo dục, định hướng và chỉ đạo các hoạt động mang tính đổi mới, hiện đại và hội nhập với xu hướng giáo dục mới, đáp ứng nhu cầu của cả HS, CMHS trong nhà trường; - Đội ngũ cán bộ, nhân viên, GV nhà trường phải thường xuyên học tập trau dồi kiến thức mới đủ trình độ cũng như bản lĩnh để làm việc. Với sự hội nhập ngày càng nhanh của xã hội, sự thay đổi nhiều của thể hệ thanh thiếu niên trên toàn đất nước đòi hỏi GV phải tích cực tìm tòi, liên hệ với địa phương, tăng cường phối hợp với các cá nhân, đơn vị để xây dựng và triển khai những HĐGDNGLL có tính khả thi cao; - Khi tổ chức các hoạt động phải phối hợp được tổng thể các bộ phận trong nhà trường, các bộ phận phải liên kết chặt chẽ với nhau thì các hoạt động mới thành công và có hiệu quả cao; - Các hoạt động phải gắn với nhu cầu của HS, gắn với sự quan tâm của các em, đồng thời khi giao nhiệm vụ cần cụ thể tới từng HS để giảm thiểu hiện tượng một bộ phận HS sống thờ ơ, thiếu trách nhiệm với bản thân, gia đình và nhà trường. Đặc biệt chú ý tới một nhóm nhỏ HS sống đòi hỏi, ích kỷ khi tham gia các hoạt động đặt quyền lợi cá nhân lên trên quyền lợi tập thể làm ảnh hưởng đến các hoạt động khi nhà trường phát động và tổ chức hoạt động tại trường; - Huy động tối đa sự tham gia của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường, đặc biệt cần phát huy sự tham gia của CMHS cả về nhân lực, vật lực và tài lực. Kinh phí cho các hoạt động không nhỏ vì vậy nếu nguồn kinh phí của các trường công eo hẹp thì rất khó thực hiện được nhiều hoạt động mà phải có sự ủng hộ và tạo điều kiện từ phía CMHS hoặc các nhà tài trợ.

4. Một số ý kiến về tổ chức các HĐGDNGLL trong thời gian tới: - Duy trì các HĐGDNGLL theo chủ điểm các tháng mà Bộ GD-ĐT ban hành; - Duy trì việc tổ chức các CLB của nhà trường; hoạt động trong giờ chào cờ, giờ sinh hoạt lớp theo các chủ đề hàng tháng và lồng ghép giáo dục theo các chủ đề giá trị sống; - Tiếp tục tổ chức CLB CMHS các khối ngày một phong phú và hiệu quả hơn; - Tổ chức các hoạt động giáo dục thể chất thông qua các CLB TDTT trong nhà trường, phát huy những thế mạnh hiện có của GV dạy môn *Thể dục*; - Tổ chức các hoạt động tập thể trong nhà trường kỉ niệm các ngày lễ lớn của dân tộc: Ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11; Ngày thành lập Đoàn TNCS

Hồ Chí Minh; Ngày Quốc tế Phụ nữ; Rằm trung thu; Ngày Giải phóng miền Nam; Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam; Quốc khánh;... - Tham gia tích cực các hoạt động phong trào do Phòng GD-ĐT quận Cầu Giấy, Sở GD-ĐT TP. Hà Nội và Trường ĐHSP Hà Nội phát động và tổ chức; - Tổ chức các hoạt động hướng nghiệp cho HS; - Tổ chức học tập giá trị sống và KN sống cho HS toàn trường; - Duy trì hoạt động từ thiện đã làm trong những năm vừa qua; - Tiến đến có cán bộ chuyên trách (không kiêm nhiệm) về hoạt động Đội Thiếu niên Tiên phong Hồ Chí Minh và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh; - Các hoạt động CLB sẽ chuyên nghiệp và mang lại hiệu quả cao hơn. Thu hút được nhiều thành viên tham gia hơn; - Công tác hướng nghiệp sẽ được tổ chức cho HS từ lớp 9-12 hiệu quả và chuyên sâu hơn; - Kết quả của HĐGDNGLL sẽ được đưa vào đánh giá cá nhân và tập thể rõ ràng hơn đó cũng là một động lực thúc đẩy và thu hút thật nhiều HS tham gia; - Mời chuyên gia hướng dẫn cho các GV chủ nhiệm học tập những phương pháp tổ chức các HĐGDNGLL theo định hướng phát triển năng lực; - Tổ chức diễn đàn để những GV chủ nhiệm giỏi phổ biến những kinh nghiệm làm công tác chủ nhiệm cho những GV trẻ học tập và các GV học tập lẫn nhau.

Tổ chức các HĐGDNGLL là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Nhà trường trong suốt những năm qua và những năm tiếp sau, nhằm mục đích tạo ra những thế hệ HS Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành nói riêng và HS Việt Nam nói chung hoà nhập được với sự phát triển không ngừng của thế giới. Vì vậy, khó khăn còn ở phía trước đòi hỏi đội ngũ cán bộ, GV, nhân viên trong nhà trường không ngừng học hỏi và nâng cao trình độ của mình về mọi mặt; HS cũng phải tích cực tham gia vào các hoạt động không chỉ có học để đáp ứng nhu cầu thi cử mà hướng đích vẫn là phát triển toàn diện mỗi cá nhân HS. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Ban Chấp hành Trung ương. *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.*
- [2] Bộ GD-ĐT (2013). *Công văn số 791/HD-BGDĐT ngày 25/6/2013 Hướng dẫn thi điểm phát triển về Chương trình giáo dục nhà trường phổ thông.*
- [3] Trường THCS&THPT Nguyễn Tất Thành. *Kế hoạch năm học 2013-2014; 2014-2015; 2015-2016.*
- [4] Bộ GD-ĐT (2012). *Tài liệu hỗ trợ giáo viên tập sự tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp. Dự án phát triển giáo viên trung học phổ thông và trung cấp chuyên nghiệp.*